

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

H.M.M. Hoogerwerf (PvdD)

(d.d. 10 september 2019)

Nummer

3547

Onderwerp

Stalbrand Streefkerk

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

In een grote varkensstal in het Zuid-Hollandse dorp Streefkerk is op donderdagmiddag 22 augustus 2019 rond 17.00 uur een grote brand uitgebroken. Op vijftien varkens na zijn alle vijftienhonderd dieren die in de stal stonden omgekomen, heeft de brandweer gemeld¹. Er is ten tijde van de berichtgeving over deze stalbrand nog geen oorzaak van de brand aangegeven.

Volgens Wakker Dier vonden in 2019 al twaalf keer eerder stalbranden plaats. In totaal kwamen daar dit jaar al 172.000 dieren bij om. Hierbij zijn de omgekomen dieren als gevolg van het uit uitvallen van de ventilatie in de stal niet meegerekend. Het aantal omgekomen dieren in 2019 ligt nu al een stuk hoger dan vorig jaar: toen kwamen bij twintig stalbranden in totaal 122.000 dieren om het leven.

Naar aanleiding van deze gebeurtenis legt de Partij voor de Dieren de volgende vragen aan u voor.

1. *Bent u bekend met de stalbrand, die op 22 augustus heeft plaatsgevonden in een varkensstal in Streefkerk?*

Antwoord

Ja.

Het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) van de gemeente Molenlanden is vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) het bevoegd gezag bij deze veehouderij en verantwoordelijk voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving. Gedeputeerde Staten hebben vanuit de Wabo geen formele betrokkenheid.

2. *Wat is uw mening over het omkomen van 1.485 varkens bij deze brand?*

Antwoord

¹<https://www.nrc.nl/nieuws/2019/08/22/bijna-1-500-varkens-omgekomen-bij-stalbrand-streefkerk-a3970886>,
<https://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2019/8/1500-varkens-omgekomen-bij-stalbrand-Streefkerk/>,
<https://www.nu.nl/binnenland/5981982/bijna-1500-varkens-omgekomen-bij-zeer-grote-stalbrand-in-streefkerk.html>,
<https://nos.nl/artikel/2298556-1500-varkens-dood-door-stalbrand-in-streefkerk.html>,
<https://www.rijnmond.nl/nieuws/185307/Grote-brand-Streefkerk-vrijwel-alle-1500-varkens-omgekomen>.

Het is in alle opzichten te betreuren dat deze brand heeft plaatsgevonden en dat dit heeft geleid tot het omkomen van de varkens.

3. *Brandweer en politie van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid hebben de oorzaak van de brand onderzocht. Is de oorzaak al bekend? Zo nee, wanneer verwacht u dat de oorzaak van de stalbrand bekend zal zijn? Kunt u het resultaat van dit onderzoek delen met Provinciale Staten? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op wat voor termijn kunnen wij deze resultaten verwachten?*

Antwoord

Uit navraag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ), de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) en politie is duidelijk geworden dat het onderzoek en de evaluatie van de brandweer en politie nog niet is afgerond.

4. *Is er asbest vrijgekomen bij de brand? Zo ja welke maatregelen zijn getroffen?*

Antwoord

De Adviseur Gevaarlijke Stoffen en de meetploegen van de brandweer hebben vastgesteld dat er geen asbest vrij is gekomen bij de brand. Door de eigenaar van het bedrijf is ter plaatse aangegeven dat de loods niet asbesthoudend is. Dossieronderzoek heeft dit ook bevestigd.

5. *Heeft dit bedrijf een provinciale vergunning? Zo ja, zijn er voorwaarden opgenomen over (brand)veiligheid en zo ja welke voorwaarden?*

Antwoord

Het college van B&W van de gemeente Molenlanden is het Wabo bevoegd gezag bij deze veehouderij. Het bedrijf is niet vergunningplichtig maar heeft een meldingsplicht op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarnaast is het Bouwbesluit 2012 van toepassing op dit bedrijf.

6. *Voldoet het bedrijf waar de brand plaatsvond aan de voorgeschreven regels ten aanzien van de (brand)veiligheid? Zo nee, welke maatregelen gaat u binnen uw provinciale mogelijkheden treffen?*

Antwoord

Het toetsen op het voldoen aan de voorgeschreven regels van de brandveiligheid valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Molenlanden. Bij de bouw controleert de gemeente op de naleving van de regels. Tijdens het gebruik voert de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid het toezicht op brandveilig gebruik uit. Het toezicht op brandveilig gebruik vindt risicogericht plaats volgens het regionaal afgesproken risicomodel dat door de gemeente Molenlanden is vastgesteld.

7. *In hoeverre en met welke frequentie wordt er door de provincie gecontroleerd op naleving van de veiligheidsbepalingen in de provinciale vergunningen, verleend voor veestallen?*

Antwoord

De veehouderijen waar Gedeputeerde Staten het Wabo bevoegd gezag zijn worden conform de Nota VTH 2018-2021 op basis van de Wabo tenminste eenmaal per jaar gecontroleerd. Het toezicht op brandveilig gebruik van de bouwwerken vindt

risicogericht plaats volgens het uitvoeringsbeleid brandveilig gebruik bouwwerken zoals opgenomen in het provinciale uitvoeringskader Wabo BRIKS².

8. *Volgens de gegevens van Wakker Dier zijn er in 2019 al meer dieren als gevolg van stalbranden omgekomen als in het hele jaar daarvoor. Wat wordt er door de provincie, dan wel de Veiligheidsregio en/of andere organisaties aan gedaan om de brandveiligheid van stallen en omliggende woningen in het belang van de veiligheid van mens en dier te verbeteren, bijvoorbeeld door het Actieplan Stalbranden³?*

Antwoord

Door de Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland is in samenwerking met Brandweer Nederland, de Dierenbescherming, het Verbond van Verzekeraars in samenwerking met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, en het Ministerie van Binnenlandse Zaken het Actieplan Brandveilige Veestallen 2018–2022 vastgesteld (d.d. 5 juli 2018). Dit actieplan is opgesteld om de brandveiligheid in stallen te bevorderen.

Op 4 september 2019 heeft minister Schouten de voortgangsbrief dierenwelzijn landbouwhuisdieren naar de Tweede Kamer gestuurd.⁴ In de bijlage van deze brief zit de voortgangsrapportage Actieplan Brandveilige Veestallen 2018. Daarin is aangegeven dat de verschillende sectoren inmiddels sectorplannen hebben opgesteld met adviezen over wat er in bestaande stallen kan worden gedaan om de brandveiligheid te verhogen en hoe ze gaan bevorderen dat de maatregelen daadwerkelijk toegepast gaan worden. Hierin is aandacht voor preventieve en schadebeperkende maatregelen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan bewustwording en communicatie over dit onderwerp richting veehouders.

Naar aanleiding van de incidenten in de afgelopen periode heeft de minister de stakeholders bij elkaar geroepen om te onderzoeken of het aantal stalbranden en het aantal dierlijke slachtoffers nog verder is terug te brengen.

9. *Bent u bereid om de aanbevelingen in het Actieplan Stalbranden te volgen en te onderzoeken op welke wijze u binnen het ruimtelijke beleid in het algemeen, en binnen de provinciale verordening(en) in het bijzonder, de brandveiligheid van veestallen voor mens en dier kunt verbeteren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u ondernemen om dit te bereiken en binnen welke termijn?*

Antwoord

In Zuid-Holland voeren wij een terughoudend beleid met betrekking tot nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderij. Nieuwvestiging is niet toegestaan en bij uitbreiding moeten in de plannen ook maatregelen met betrekking tot duurzaamheid en dierenwelzijn zijn opgenomen.

Het aanpassen van het provinciaal ruimtelijk beleid is één van de aanbevelingen die in het Actieplan Brandveilige Veestallen wordt gedaan. Daarbij wordt voorgesteld om te kijken naar de provinciale regels die worden gesteld met betrekking tot de ruimtelijke ordening van veehouderijen. In eerste instantie is gekeken of deze aanbeveling

² BRIKS staat voor Bouwen, Reclame, Inritten, Kappen en Slopen. Het begrip omvat echter alle activiteiten genoemd in art 2.1 en art 2.2 van de Wabo, uitgezonderd milieu-activiteiten.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2018/07/01/actieplan-brandveilige-veestallen-2018-2022>

⁴ Minister C. Schouten, 'Voortgangsbrief dierenwelzijn landbouwhuisdieren', dd. 4 september 2019, kenmerk DGA / 19208763

interprovinciaal opgepakt kon worden. Uiteindelijk is besloten om dit aan de provincies zelf te laten. In Zuid-Holland gaan we onderzoeken of het mogelijk en effectief is om onze huidige Omgevingsverordening aan te passen om de (brand)veiligheid in veestallen te bevorderen.

10. *Bent u bereid om het Rijk op te roepen aanvullende wettelijke maatregelen te treffen om de brandveiligheid in stallen te verhogen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Op basis van het Actieplan Stalbranden 2018-2022 en zoals aangegeven in de recente voortgangsbrief dierenwelzijn landbouwhuisdieren van minister Schouten, wordt er landelijk gezocht naar maatregelen om de (brand)veiligheid in stallen te verbeteren. Via het Interprovinciaal Overleg (IPO) wordt onder andere vanuit Zuid-Holland het onderwerp aangekaart, om de urgentie voor het treffen van maatregelen om incidenten te voorkomen extra bij de minister onder de aandacht te brengen.

11. *Ziet u andere mogelijkheden om de brandveiligheid van stallen voor mens en dier te verbeteren in onze provincie? Kunt u dit toelichten?*

Antwoord

Zie antwoord vraag 9 en 10.

Den Haag, 1 oktober 2019

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit